

SOKAK

Az zamanda kimler geçti. Çocuklar, yaşlılar. Yayalar atlılar. Hepsi kendine mahsus bir dünyayı yaşayarak geçtiler. Araba gürültüleri, homurtuları sokağı doldururken, çıkardıkları toz etrafı kaplıyordu. Kadınlar sokağa bakan pencere camlarını silerken bunu iyice anlıyorlardı. Ters terste bakılıyorlardı.

İnsanlar kızmayı unutmuş. Kucağında çocukla geçen kadına birinin bakışı bunu gösteriyordu. Kızarken özlediği bir şeye daha çok yaklaşıyoruz. Affetmek içimizden gelmiyor. Mesela şu çocuk ninesinin yanında ne kadar dik yürüyor. Halbuki arkadaşları ona kambur adını takmışlardı. Yaşlı nine bükük beliyle çocuk gibiyken çocuğun yanında ne güzel uyum sağlıyor. Hayatta az rastlanır bu.

Şu sinekler insanlar biraz kızsın diye mi uçuşuyor sokaktan. Karşıda bir kadın penceresini acarken içinden mahcupluk duyuyor. Adeta sırlarının ilan edildiğini sanıyor, utanıyor ve ürkekçe dışarı bakıyor.

Hayvanlar, hele köpekler başka sesler çıkararak meydanı boş bulmuşçasına sakin ve endişesiz yürüyorlar. Duvar dibinde güneşlenen bastonu elinde dede köyünü hatırlıyor birden, sonra şehre gelişini. Aklına peş peşe gelen hatıralar. Dişlerini sıkıyor köyünü özlerken gırtlığı doluveriyor, yutkunuyor.

İşçi alın terini döktüğü binayı daha da büyütmek için harç karıyor, taş taşıyor. Malzemeleri oraya buraya atıyor. Tutturduğu ısılk kızdığını belli ediyor. Üstüne birde memleket havası cabası. Çocuğu elinde geçen kadın yarının evi diye gösteriyor yapıyı. Eli çantalı geçen uzaktan başladığı hayaline işçinin ısılk sesi dolunca her şey pembeleşiveriyor. Tatlılıklar kaçıyor gönlünden. İşçi garip garip bakıyor.

Baba anne ve çocuk arabası. Hızlıca yürüyorlar. Arabaya tutunmuş yavru küçücük ayaklarıyla koşuşturuyor. Dünya ayak yarışı, yetişemeyenlerin vay haline diyor insan.

Gelip geçenlerden biri de delikanlılar. Yere ağırca basışları teşbih sallayışları, el kol oynamalar, canlanın sönen laflar sokağa uyum sağlayamadıkları besbelli.

Derken sokak çglikle doluyor. Sağa sola bakıyor insan. Sonra bir evde verilen çay partisinin pencere açılınca dışarı taşan sesleri olduğu anlaşılıyor.

Sokakta yalnız yürüyenler. Belki de dostundan ayrıldığının muhasebesini yapıyor, kendince savunma yaparken kol kafa geçen başka dostların yanında yüzü kızarıyor.

Birinin ağzında sigara oraya buraya dolaşıyor. Kaldırımları beğenmiyor. “Niçin cilalı taşlardan yaptırmıyorlar kaldırımları? Şu tozun toprağın haline bakın. Yağmur yağınca köy yollarına dönüyor. Bura da şehirmi,” diyor.

El arabasıyla uzaklaşan çocuk. Yüklü arabayı incecik kollarıyla sürerken zorlandığı belli. Etrafa bakınması daha hoş.

Geçen arabalar. Mahalledekiler geçtiğini duysun diye arabasını bağırttırıyor. Uyuyacak olan uyuyamıyor. Yatağında dönüyor bir iki kere . adam çarşafın koktuğunu söyleyerek iyice kızıyor kadına.

Hele motosikletli. Nasıl bağırtıyor. Babasına duyurmak yerine el aleme duruyor. Millete bisiklet gibisi var mı diyor.

Pencereden bakan “sokaktan hep kendini beğenmişler geçiyor “ diyor. Aklınca bazı şeyler sezmiş. Örneğin, geçenlerin aklında fikrinde daha nasıl dik yürüyeyimde ütü bozulmasın. Hangi kavisli yol çizeyimde kunduramın boyası silinmesin. İnsanlar kendini değil üzerlerindeki taşıyorlarmış.

Ödevini biraz hocadan korkarak, biraz anodan çekinerek Roman okuyordu. Okuduğu romandan bir cümle geldi aklına. “sokaktan Veli de geçer. Delide geçer. Geçenleri takibe başladı. Her gördüğünde “Delimi, Velimi” sorusunu soruyordu içine. Dalmıştı uzunca dalmıştı. Deliyi de veliyi de seçmek ya delinin ya velinin işi olmalı diyecek olsa da vazgeçemedi. “Sokakta insanın duyguları kabarıyor. İştahı açılıyor. Sinirleniyor. Yakıp yıkası geliyor. Anlamsız şeyler düşünüyor. Sokak Laboratuar gibi zıt şeyleri, benzerlerini bağrında taşıyor. Sokakta adam toplumun kesitidir. O adamın romanı topluma tutulmuş aynı gibidir. Bakar göremezsin. Okur far kedersin”. Bu cümleleri bir romanın önsüzünden okuyunca delikanlı, kendini balkona attı.

Uzunca dalmış. Deliyi ve Veliyi seçmek ya delinin, ya Velinin işi diyerek vazgeçti.

Annesi küçük yavrusuna bağırtıyor. “Oğlum dolaşma sokakta. Araba tepeler. Elindeki çikolatayı alırlar. Kendi kendine “ayol ne vahşi sokak. Bülbül sokağı ne kadar iyiydi. Çocukları hırsız. Çocuk bakkaldan eve gelesiye kadar elindekiler çalınıyor” diyor.

Annesi çiklet parası verince, sevincinden arkadaşlarını çağırır, derken koşuşan çocuklar.

Bakkaldan borç almış diye dövülen çocuğun ortalığı kaplayan avazı.

Sokak ortasındaki su dolu çukurlar. Bir arabanın yayı kırılmış. Ötekinin patlayan tekeri, buna gülenler. Arabacılar tarafından basılan küfürler.

İki kadının konuşması. Karşıdan karşıya. Komşuların yine çenesizler başladı, diyerek kızmaları. Birbirine takılan huzursuz olan kırıncılar.

Sokakta sendeleye sendeleye geçen bu canı cebinde. Yine üstü başı yok. Biri para verecek oldu öbü cebi yok dedi.

İnsan sokak ıssız kalırmı diye düşünüyor. Az bir yalnızlık. Arkadan bir tempoyla yürüyenler. Kol kola ve şence. Kadın “serseriler geçiyor” diyor. Ama içinde bir yakınlık duyuyor.

Bisikletli çocuk. Yenice öğreniyormuş. Yolda yalpalarken az adam korkutmuyor. Şu insanlar neden neden ufak tehlike karşısında ürperiyorlar. Çocuklar sakin ve kaygısız. Bu sokakta geçen ölüm korkusu yüklü geçiyorlar.

Yine bir çocuk. Atın dört nala gidişi gibi koşuyor. Tatlılığını karşıdan, birbirini geçmeye çalışan araba bozuyor. Kendini kaldırıma atmasıyla zor kutluyor. Bu gören komşu. “insanlar yarışı her şeyden çok seviyor” diyor.

Var yemezi kimse tanımaz ki? Kim ölürse var yemeze miras kalırmış. Mallar, mülkler ne yer, ne yediyor. Ölünce kabrine su dökende olmaz. Bahçede meyve ne varsa el arabasına kar pazara gitmiş, ucuza vermemiş. Dönüşte kızıyor. Ne günlere kaldık.

Karşıdaki kapının tak tak vurulması. Derinden gelen sesi;

-Kim o kim o açın

-Açın benim

Sen kimsin diye soracakken sorulmayışı. Uzunca bekleyiş. Kapıya kuvvetlice vuruşlar. Derinden.

-Derdin nedir. Sabırsız adam.

Kapıdaki düşünüyor. Evin balkonu da yok. Pencere kapalı. Sokak hep öyle. İnsanlar kendilerini bu kadar niye gizlerler. Köyünü hatırlıyor. Koca ev. Koca sofa. Herşey ortada selam verir yukarı çıkarsın. Selam verir ev önünden geçersin. Dışardan bağırır bir şey istersin. Evden eve çene çalarsın. Ya burası acaba bunlar korktukları içinmi gizleniyorlar? Günah işledikleri içinmi? Malını yalnız yiyeyim diyemi? Kapı açılıyor. Eliyle saçını düzeltiyor, bunlardan vazgeçiyor. Kadın bakıyor bir tahsildar. Ürkekçe “buyur” diyor. Sokakta birden çoğalan çığlıklar.

-Tahsildar geldi, tahsildar geldi.

Kocaman takırtılarla geçen at arabası. Bu hızla geçen taksi. Eskiler, yeniler.

Kadın, hayvanına binmiş. Heybesi asılı. Önde dilini çıkarmış köpeği. Sabırsızlandıkları belli.

İki tane asker. Sallana sallana yürüyorlar. Komutanları görse başka insan oluverecekler.

Çıtı pıtı iki kadın. Boyanmışlar, süslenmişler. Kouförden düğüne olmalı, biri arabamız yok diye üzülmüyorlar. Öteki şoförü nereden bulacaktık demez mi?

Sokağın ortasında ayıp işlemek. Şu adam yerde gördüğünü aldı. Ne ayıp şey. Bizde yerde altın görülse alınmaz. Ah rahmetli dedem. Neler öğretme diki, adam bu tenkidi yaparken sinirlendi. Parayı bulansa yoktan var gibi saydı. Sevindi de sevindi. Bir gören oldu mu diye etrafına ürkekçe bakında. Yeni hayal kurmanın telaşı içinde adımlarını hızlandırdı.

Biri bağıra bağıra selam veriyor. Kime verdi, kime duyurdu. Sağına soluna baktı kimseyi göremedi.

Kaldırımdan yola inemeyen adam epey beklerdi. Biri koluna girip indirmeseydi hali niceydi. Hey gençlik dedi. Yardım eden bana mı dedin dedi. Elini zor kaldırdı.

Sokak gel-git yerimi? Uzunca meydan mı? Herkese göre değişiyordu. Biri güneşin yalımı yüzüne vurmuş olacak, toprağa hasret kaldı.(Aynı adam yağmurda yürüyünce sokağı

sevmiştii) insanlar büyük anlaşma yapmışlar. Sokağı betanla kaplamışlar. Sokak toprak koksa, çamur sıçrasa ne olurdu.

Herkes penceresine koştu. Tanıdık sestii bu. Her gün aynı vakitlerde önünde arabası zorlayarak, başı öne eğik avazının çıktığı kadar bağıırırdı.

-Domates, patlıcan, kabak geldi. İyiii fasulyelerim var. Yanık ses bir müzik gibi gelirdi çevredekilere. Azmi satardı, çok mu satardı bilinmez ama onun sadece sesini severlerdi. Birinde çay partisinde konu edildi. Satıcı domates, marul yerine ses sanatkarlığı yapsa daha çok kazanır. Öbürü

-Günde bir kere değil, istediğimiz zaman sesini duyarız.

-Şimdi bedava

-O zaman parayla

Gülüştüler.

Arabağında açtığı çalgı havası sokağı doldurdu. Zorla dinletme değilmiydi. Biri efkarlandı diye öbürleri ona katılmalımıydı. Şimdi hukuka saygısızlık vardı. İki öğrenci böyle söylenerek geçtiler.

Naylon eşyalar satıcısının sesi duyuldu. Etrafına toplanıldı. Alış-veriş ettiler. Ayrılırken güldü. Günlerce bu sokaktan geçmişti. Elbiseleri düzensizdi. Önünde giden düzgün kıyafetliye rağbet etmişler kendine bakmamışlardı. Yeni elbise aldı, beyefendileşti. Şimdi malını satıyordu. Ayrılırken buna gülüyordu.

Sokakta yalnız bir çocuk. Biri anası atmış, öteki anası uyumuş dışarı çıkmış, biride anası çalışıyor. Evde yalnız kalıyormuş, yine öteki bize ne demeseydi kavga çıkacaktı.

Az sadaka çok kaza bela savar. Herkesin içini sızlatıyor bu ses. Her halinden ürkek olduğu anlaşılan adam sokaktan çok şey elde edemededen uzaklaşıyor.

Avuç açmıştı

Allah rızası için... Başın gözünüz için... diyordu

İnayet ola.. inayet ola..

Geçenler söylüyordu.

Biri yere düştü. Kaldıran var mı kabilinden sağa sola baktı. Sonra kendi kalktı. Sağa sola bakmadan yürüdü.

Simitçi simitçi sesleri daha başka. Kentte simitler gün doğarken satılır. Bir simitçi çocuğa göre yatağından anlayarak kalkan çocuk ancak simitle avunurmuş. annesi de pencereden sokağı gözler dururmuş. Şu vakitlerde simitçi satamayıp geri dönüyor olmalı.

Sokak yıkılıyor. Peş peşe arabalar. Gelin gidiyor. İçinde bağırınlar. Korna yarışından hangisinin fazla çıktığı anlaşılmıyor. Hele hangisi daha iyi seçilemiyor. Herkes selama duruyor. Müşterisizlikten sıkılan bakkalda böyle dikilirsenez oh olur işte. Tekrarladı durdu.

Gelin konvoyuna camdan bakan kızda, anasının evde kaldın kızmalarını hatırladı. İnşallah... İnşallah... dedi. Niye dediğini kimse bilemedi.

Kaldırımlar da ağacı, gölgeyi özlüyor insan. Oysa bina gölgeleri, hızla geçen araba gölgeleri, bir şey sırtında geçenlerin gölgeleri. Güneşle koyuluğun oynadığı gölge özlenen. Çoklarına göre insanlar tabiattan kaçınca şehirleri kurmuşlar. Şimdi de evlerine tabiatı taşımak istiyor. Çiçekler, ağaçtan ev eşyaları. Vitrini süsleyen ağaç çeşitleri. Baharı, yazı isterse yaşıyormuş şehirli. Sokakta buna hırçınlıkları da ekleniyor.

Şehrin homurtulu gürültüleri arasında ezan sesi iştiliyor. Duyanlar o anki dünyasında hisse dalmadan işlerin devam ediyorlar.

Sokakta yer yer görülen, kum, inşaat malzemesi yığınları. Kimine göre rezillik, kimine göre şehrin gelişmesi. Bakıp geçiliyor.

Arabasıyla sokaktan geçen adam. At'ı dalgın. Kendi dalgın.

Ağzında sigarayla geçenler. Çekişleri tutuşları bambaşka. Kendini sokağa kabul ettirmenin bir yolu sigara içmek.

İki arkadaş beraber yürüyorlar. Biri çekingen diğeri gururlu. Sebebi kısa ve uzun boylu oluşlarıydı.

Dede yalnız yürüyor. Gençliğini yaşıyor olsa gerek. Yoksa elini kolunu sallayıp bir meseleyi çözüyor olması neye bağlanabilir.

Biri bağrına vura vura geçiyor. Karnınız çok tok olunca bağrına vurun demiş televizyondaki doktor. İyi ki kafasına vurmuyor. Sonra kafanın duvara vurucağını düşünüyor.

Bir çocuk ağlıyor. Kulağı tırmalıyor. İğnemi vuruyorlar acaba? Oyunağı elinden mi aldılar? Etini mi kıvırıyorlar? Keşke bahse tutsaydık diyorlar o tarafa bahse tutsaydık diyorlar o tarafa bakanlar. Cep telefonu çalıyormuş

Adamın teki “ben bu sokağın çocuğuyum. Bana bunu yapamazsınız” bağirtisi çınladı. Tekrarlıyordu. Suç işlemiş hapisten çıkmış kimse yüzüne bakmamış, selam vermemişti de ondan...

O sırada araba gürültüleri etrafa toz toprak kaldırıyor. Her türlü sesler birbirine karışıyor bozuk bir senfoni havasını veriyordu. Bir şey anlamadı. Geldi. Romanı okumaya canı çekmedi.